

Záujem o domáce vzdelávanie narastá, inšpekcia však zistila vážne nedostatky

Pravidlá pre individuálne vzdelávanie, tzv. domškolákov, nastavené zo strany štátu nezaručujú kvalitné vzdelávanie pre všetkých žiakov a ovplyvňujú ho aj rizikové okolnosti. Po ostatnej tematickej inšpekcii v 14 základných školách s 1206 žiakmi (73 % všetkých) na individuálnom vzdelávaní to vyhlásila hlavná školská inšpektorka Alžbeta Štofková Dianovská.

„Evidujeme stúpajúci záujem o individuálne vzdelávanie, **v porovnaní so školským rokom 2021/2022 sa počet individuálne vzdelávaných žiakov v kontrolovaných školách zvýšil o tretinu. V desiatich kontrolovaných základných školách tvorili individuálne vzdelávaní žiaci viac ako tretinu žiakov školy, pričom v dvoch z nich dokonca až okolo 90 % žiakov.** O to dôležitejšie je, aby dostali kvalitné vzdelanie,“ uviedla hlavná školská inšpektorka.

Štátna školská inšpekcia identifikovala viaceré riziká, napríklad, že v súlade s právnymi predpismi neboli žiadosti o individuálne vzdelávanie, ale ani rozhodnutia o plnení školskej dochádzky žiaka osobitným spôsobom. Navyše, riaditelia škôl nevykonávali kontrolu odborného-pedagogického a materiálne-technického zabezpečenia výchovy a vzdelávania.

Ďalšie problémy boli zaznamenané v súvislosti s komisionálnymi skúškami, ktoré **v polovici škôl neboli realizované v súlade so zákonom.** Testy často neboli v súlade s obsahovým štandardom jednotlivých vyučovacích predmetov a nebola zabezpečená ich objektivita, chýbala požadovaná dokumentácia pri ústnej forme skúšok.

Projekty individuálne vzdelávaných žiakov svojím rozsahom, obsahom a úrovňou spracovania nezodpovedali vzdelávacím štandardom a kompetenciám žiakov a ich odpovede boli zvyčajne neisté, prípadne žiaci dokázali odpovedať len s výraznou pomocou skúšajúcich. Vo viacerých školách bol vytvorený len minimálny alebo dokonca žiadny priestor na preukázanie jazykových kompetencií v cudzom jazyku.

„Závažným nedostatkom bolo, že niektorí skúšajúci nedisponovali odbornými vedomosťami, nie vždy kládli odborne formulované otázky zodpovedajúce požiadavkám štátneho vzdelávacieho programu v danom ročníku. K prípadným chybným odpoveďiam žiakov sa nevedeli vyjadriť a ani ich korigovať,“ povedala hlavná školská inšpektorka.

Dištančná forma komisionálnych skúšok ukázala nedostatky technického charakteru na oboch stranách (nekvalitné internetové spojenie, problémy spojené s kvalitou zvuku), ale týkali sa i priebehu skúšok (rušivá prítomnosť súrodencov, hluk z vonkajšieho prostredia, zasahovanie zákonných zástupcov do priebehu skúšok).

„Domškoláci sa vzdelávajú aj v rôznych skupinách, ktoré sa často nazývajú „školami“. Množstvo sťažností, ktoré sú k nám doručené, svedčí o tom, že je to pre mnohých rodičov zavádzajúce. **Tieto „školy“ nie sú zaradené v Sieti škôl a školských zariadení SR, a preto nepodliehajú monitorovaniu zo strany štátu.** Túto situáciu školský zákon vôbec neupravuje. Ak sa žiak nevzdeláva v mieste trvalého pobytu, nie je možné vykonať kontrolu. Nekontrolovateľné je aj to, kto vlastne poskytuje žiakovi vzdelávanie,“ upozorňuje Štofková Dianovská.

Viac o zisteniach ŠŠI v tejto oblasti sa dočítate v správe

Osobitný spôsob plnenia školskej dochádzky – individuálne vzdelávanie žiakov prvého a druhého stupňa základnej školy (domáce vzdelávanie) v SR v školskom roku 2022/2023